Group of States against Corruption
Groupe d'États contre la corruption

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

ČTVRTÉ HODNOTÍCÍ KOLO

Přijetí: 24. března 2023
Zveřejnění: 16. června 2023

Veřejné
GrecoRC4(2023)1

ČTVRTÉ HODNOTÍCÍ KOLO

Prevence korupce ve vztahu ke členům Parlamentu, soudcům a státním zástupcům

DRUHÁ ZPRÁVA O PLNĚNÍ DOPORUČENÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Přijatá Skupinou GRECO na jejím 93. Plenárním shromáždění
(Štrasburk, 20.-24. března 2023)

GRECO Secretariat
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
☎ +33 3 88 41 20 00

www.coe.int/greco

Directorate General I
Human Rights and Rule of Law
Information Society and Action
against Crime Directorate

I. ÚVOD

1. Druhá zpráva o plnění doporučení hodnotí opatření přijatá orgány České republiky, jimiž mají být splněna doporučení obsažená ve Čtvrté hodnotící zprávě České republiky (viz. odst. 2).

2. Čtvrtá hodnotící zpráva České republiky byla přijata Skupinou GRECO na 72. plenárním shromáždění (2. července 2016) a byla zveřejněna 2. listopadu 2016 po autorizaci orgány České republiky. Čtvrté hodnotící kolo skupiny GRECO se zaměřuje na téma „Prevence korupce ve vztahu ke členům Parlamentu, soudcům a státním zástupcům."

3. Zpráva o plnění doporučení čtvrtého hodnotícího kola byla přijata Skupinou GRECO na 80. plenárním shromáždění (22. června 2018) a byla zveřejněna 28. února 2019 po autorizaci orgány České republiky.

4. Průběžná zpráva o plnění doporučení byla přijata na 84. plenárním zasedání (6. prosince 2019) a byla zveřejněna 5. března po autorizaci orgány České republiky.

5. Druhá průběžná zpráva o plnění doporučení byla přijata Skupinou GRECO na 88. plenárním shromáždění (22. září 2021). Podle požadavků Jednacího řádu Skupiny GRECO, předložily orgány České republiky Situační zprávu o dalších opatřeních přijatých ke splnění zbylých doporučení. Tato zpráva, přijata Skupinou GRECO 16. října 2022, sloužila jako základ pro tuto Druhou zprávu o plnění doporučení.

6. Tato Druhá zpráva o plnění doporučení hodnotí pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění zbylých doporučení od přijetí druhé průběžné zprávy o plnění doporučení, a poskytuje celkové hodnocení úrovně plnění těchto doporučení.

7. Skupina GRECO vybrala Turecko (pokud jde o parlamentní shromáždění) a Slovenskou republiku (pokud jde o soudní orgány), aby jmenovaly zpravodaje pro postup dodržování předpisů. Zpravodaji byli jmenováni pan Mehmet Soner ÖZOĞLU za Turecko a paní Zuzana Štofová za Slovenskou republiku. Při vypracování této zprávy jim byl nápomocen sekretariát skupiny GRECO.

II. ANALÝZA

8. Připomíná se, že skupina GRECO ve své hodnotící zprávě adresovala České republice čtrnáct doporučení. V poslední zprávě, Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení, byla dvě ze čtrnácti doporučení splněna uspokojivě, devět doporučení bylo splněno částečně a tři doporučení zůstala nesplněna. Splněním dvanácti nesplněných doporučení se zabýváme níže.

Prevence korupce ve vztahu ke členům Parlamentu

Doporučení i

9. *Skupina GRECO doporučuje (i) zajistit včasné zveřejňování zápisů ze zasedání parlamentních výborů a zvýšit transparentnost činnosti podvýborů, (ii) zavést pravidla pro členy Parlamentu o tom, jak jednat s lobbisty a dalšími třetími stranami, které se snaží ovlivňovat legislativní proces, a tak učinit vzájemná jednání více transparentní.*

10. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení bylo částečně provedeno ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení, neboť Parlamentu byl předložen příslušný

návrh zákona o lobbingu, který však nebyl přijat. Pokud jde o první část doporučení, nebylo dosaženo žádného hmatatelného pokroku.

11. Pokud jde o první část doporučení, české orgány neuvádějí žádné nové informace. Pokud jde o druhou část, vysvětlují, že návrh zákona o lobbingu, který byl zmíněn v předchozích zprávách (tisk 565 Poslanecké sněmovny), dosáhl v Parlamentu fáze třetího čtení. Než však mohlo dojít ke schválení návrhu, bylo toto čtení přerušeno a v říjnu 2021 se konaly parlamentní volby. Návrh proto musí být předložen znovu novou vládou. V listopadu 2022 předložilo Ministerstvo spravedlnosti nový návrh zákona do meziresortního připomínkového řízení. Předpokládá se, že návrh bude vládě předložen v březnu 2023.

12. Skupina GRECO konstatuje, že situace, pokud jde o první část doporučení, se od poslední zprávy nezměnila. Pokud jde o druhou část doporučení, skupina GRECO lituje, že návrh zákona o lobbingu již není v parlamentním procesu. Ministerstvo spravedlnosti v současné době připravuje nový návrh zákona, který však ještě nebyl předložen vládě. Za této situace již skupina GRECO nemůže tuto část považovat za částečně splněnou.

13. Skupina GRECO došla k závěru, že doporučení i nebylo splněno.

Doporučení ii

14. *Skupina GRECO doporučuje (i) přijetí etického kodexu pro členy Parlamentu, který bude snadno dostupný veřejnosti a doplněn vysvětlivkami a/nebo praktickými pokyny, mimo jiné o střetu zájmů a souvisejících záležitostech (např. o darech a jiných výhodách, neslučitelnosti funkcí, doplňkových činnostech a finančních zájmech, situaci po skončení mandátu, kontaktech se třetími stranami, jako jsou lobbisté, požadavcích na oznámení atd.); (ii) aby byl takový etický kodex doplněn o praktická opatření pro jejich zavedení, jako například specializovaná školení, důvěrné poradenství a zvyšování povědomí – osvětu.*

15. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení nebylo ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení provedeno. Vyjádřilo vážné znepokojení nad tím, že Senát "odmítl" vypracování etického kodexu platného pro senátory. Kromě toho velmi omezená použitelnost návrhu etického kodexu pro poslance, jakož i nedostatky v jeho obsahu nesplňovaly požadavky doporučení.

16. České orgány nyní uvádějí, že návrh etického kodexu uvedený v předchozích zprávách byl stažen. Nová předsedkyně Sněmovny o tématu diskutuje se zástupci protikorupčních organizací a plánuje uspořádat kulatý stůl za účasti odborníků a poslanců. Na základě shromážděných podnětů a dokumentů, včetně návrhu předloženého Ministerstvem spravedlnosti bývalému předsedovi, přistoupí k přípravě nového návrhu etického kodexu, pro který bude následně hledat podporu napříč Poslaneckou sněmovnou. Senát však v prosinci 2022 zopakoval svůj nesouhlas s touto iniciativou s tím, že považuje ustanovení Ústavy ČR a jednacích řádů obou komor za plně dostačující[1]. Toto usnesení bylo přijato v rámci rozpravy o Zprávě o stavu právního státu v Evropské unii v roce 2022, která se zabývala doporučením pro Českou republiku, aby zajistila zavedení etických kodexů pro obě komory Parlamentu[2].

17. GRECO bere na vědomí oznámený plán předsedkyně Poslanecké sněmovny připravit nový etický kodex, jakož i nesouhlas Senátu s takovým kodexem. Připomíná, že ve

[1] Usnesení Senátu č. 49 z 1. prosince 2022

[2] https://commission.europa.eu/publications/2022-rule-law-report-communication-and-country-chapters_cs

svých zprávách opakovaně vyjádřilo podporu tomu, aby parlamenty měly vlastní soubor společných norem a pokynů pro chování. Ty nemají nahradit stávající ústavní pravidla, právní předpisy nebo jiné formy regulace, ale spíše je doplnit, dále rozvinout a nabídnout vodítko flexibilnějším a evolutivnějším způsobem. Naléhavě vyzývá orgány, aby pokračovaly v provádění tohoto doporučení týkajícího se obou komor Parlamentu.

18. Skupina GRECO došla k závěru, že doporučení ii zůstává nesplněné.

Doporučení iii

19. *Skupina GRECO doporučuje přijetí vymahatelných pravidel pro členy Parlamentu regulujících dary a jiné výhody – včetně jiných bezúplatných plnění –, která budou snadno dostupná veřejnosti. Tato pravidla by měla zejména vymezit, jaké druhy darů a jiných výhod mohou být přijatelné, a definovat, jaké chování se od členů Parlamentu, kterým je taková výhoda poskytována nebo nabízena, očekává.*

20. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení nebylo ve druhé průběžné zprávě o dodržování předpisů provedeno, protože nebyla přijata žádná příslušná pravidla týkající se darů a jiných výhod pro poslance.

21. České orgány v tomto ohledu neoznamují žádné nové informace.

22. Skupina GRECO došla k závěru, že doporučení iii zůstává nesplněné.

Doporučení iv

23. *Skupina GRECO doporučuje (i) zavést povinnost pro členy Parlamentu předkládat oznámení o činnostech, oznámení o majetku a oznámení o příjmech, darech a závazcích na počátku svého mandátu, zavést elektronický systém pro podávání a zveřejňování oznámení, který by zvýšil dostupnost oznámení na internetu; (ii) jednoznačně stanovit, že oznámení musí rovněž zahrnovat věcné benefity poskytované členům Parlamentu; a (iii) zvážit rozšíření rozsahu oznámení tak, aby rovněž obsahovala informace o manželovi/manželce a závislých rodinných příslušnících (přičemž se rozumí, že takové informace by nemusely být nutně zveřejněny).*

24. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení bylo částečně provedeno ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení. První dvě části byly splněny. Třetí část zůstala nesplněna, vedení ministerstva spravedlnosti rozhodlo, že rozsah prohlášení nebude rozšířen tak, aby zahrnoval informace týkající se manželů a závislých rodinných příslušníků. Proces vedoucí k tomuto rozhodnutí nesplňoval kritéria řádného posouzení v souladu se standardy skupiny GRECO.

25. Úřady nyní uvádějí, že v červnu 2022 byla novela (č. 180/2022 Sb.) zákona o střetu zájmů navržená skupinou poslanců schválena oběma komorami Parlamentu, podepsána prezidentem republiky a je účinná od 1. července 2022. Novela navazuje na nález Ústavního soudu Pl. ÚS 38/17 z února 2020, který rozhodl, že zveřejnění majetku ve společném jmění osoby vykonávající veřejnou funkci a jejího manžela/manželky na žádost bude v souladu s Ústavou a nezbytné pro cíle zákona o střetu zájmů. V návaznosti na praktické omezení způsobů přístupu do registru oznámení, o kterém rozhodlo Ministerstvo spravedlnosti v lednu 2021, novela zákona o střetu zájmů sladila praktickou úpravu a rozhodnutí Ústavního soudu. Informace v oznámeních všech veřejných funkcionářů jsou nyní přístupné na základě písemné žádosti zaslané prostřednictvím poštovních služeb s úředně ověřeným podpisem,

elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem žadatele nebo elektronicky prostřednictvím datové schránky žadatele (zabezpečený systém komunikace se státními orgány a firmami).

26. Skupina GRECO konstatuje, že poskytnuté informace ukazují znepokojivý trend směrem ke zužování rozsahu a způsobů přístupu k prohlášením. Jak Skupina GRECO zdůraznila ve své předchozí zprávě, nezdá se, že by to přispívalo k prostředí zaměřenému na boj proti korupci. Novela zákona o střetu zájmů, která zavádí další podmínky pro přístup k prohlášením, je ve skutečnosti v rozporu s jedním z cílů první části doporučení, které proto již nelze považovat za zcela splněné. Pokud jde o třetí část doporučení, nebyly zaznamenány žádné nové informace.

27. Skupina GRECO došla k závěru, že doporučení iv zůstává částečně splněné.

Doporučení v

28. *Skupina GRECO doporučuje zásadně posílit dohled a vynucování dodržování různých požadavků na oznámení u členů Parlamentu podle zákona o střetu zájmů, a to zejména tím, že nezávislý dohledový mechanismus získá jasný mandát, pravomoci a odpovídající zdroje, aby byl s to zajistit detailní prověření předložených oznámení, prošetření nesrovnalostí a aby mohl zahájit řízení a uložení účinných, přiměřených a odrazujících sankcí v případě porušení pravidel.*

29. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení bylo částečně splněno ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení, a to s ohledem na výrazné zlepšení praxe systému dohledu nad prohlášeními poslanců. V té době však nebyly zavedeny účinnější, přiměřené a odrazující sankce.

30. České orgány neuvádějí žádný nový vývoj, pokud jde o toto doporučení.

31. Skupina GRECO dospěla k závěru, že doporučení v zůstává částečně splněno.

Prevence korupce ve vztahu k soudcům

Doporučení vi

32. *Skupina GRECO doporučuje (i) přijmout podrobnější úpravu výběru a kariérního postupu soudců a předsedů soudů za účelem nastavení jednotných a transparentních postupů a zajištění rozhodování na základě přesně stanovených, objektivních a jednotných kritérií, zejména zásluh; a (ii) zajistit, aby veškerá rozhodnutí v rámci těchto postupů byla odůvodněná a aby bylo možné se proti nim odvolat k soudu.*

33. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení bylo částečně splněno ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení. První část byla ve druhé průběžné zprávě o plnění doporučení hodnocena kladně, neboť byly přijaty změny zákona o soudech a soudcích (ty však v té době nevstoupily v platnost). Byla zavedena nová ustanovení o přijímání a kariérním postupu soudců na soudech různých stupňů. Již dříve byla také přijata pravidla pro jmenování soudců Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu. Nová ustanovení týkající se přijímání soudců však neupravovala odůvodnění a odvolání soudců. Druhá část doporučení proto zůstala nesplněna.

34. Orgány České republiky nyní odkazují na výše uvedené změny zákona o soudech a soudcích, které vstoupily v platnost 1. ledna 2022. Tyto změny zavádějí nový systém výběru soudců a předsedů okresních, krajských a vrchních soudů. Systém výběru nových soudců se skládá z pěti fází: 1. praxe asistenta soudce; 2. justiční zkoušky;

3. výběrového řízení na kandidáta na funkci soudce; 4. praxe kandidáta na funkci soudce; 5. otevřeného výběrové řízení na funkci soudce. Výběrové komise ve fázích 3. a 5. se skládají ze soudců a soudních expertů, přičemž většinu tvoří soudci. O místa soudců a soudcovských kandidátů se mohou ucházet i uchazeči z jiných právnických profesí (např. advokáti, notáři, soudní exekutoři nebo státní zástupci).

35. Úřady dodávají, že předsedové soudů jsou vybíráni v otevřených výběrových řízeních před výběrovými komisemi, v nichž většinu členů tvoří soudci. Uchazeči musí být soudci s nejméně pětiletou praxí. Předsedové soudů nižších stupňů mohou být u téhož soudu pověřeni pouze jedním mandátem. Předsedové vyšších a krajských soudů mohou mít několik mandátů u různých soudů téhož stupně po uplynutí 5 let od skončení prvního mandátu. Předsedové soudů jsou povinni absolvovat kurz manažerského vzdělávání organizovaný Justiční akademií.

36. Vyhláška č. 516/2021 Sb. ministerstva spravedlnosti, kterou se stanoví zvláštnosti výběrového řízení, stanoví, že každý člen výběrové komise musí ohodnotit každého kandidáta a musí písemně odůvodnit přidělené bodové hodnocení (§ 34). Z jednání každé výběrové komise se pořizuje protokol, v němž je podrobně zaznamenáno výběrové řízení a jeho výsledek, jakož i počet bodů přidělených jednotlivým uchazečům jednotlivými komisemi spolu s jejich odůvodněním. Protokol obsahuje také seznam dalších dokumentů o uchazečích, které komise posuzovaly, a případné připomínky uchazečů k těmto dokumentům. Tyto údaje se uchovávají po dobu 70 let. Obdobná ustanovení platí i pro výběr předsedů soudů.

37. Zákon o soudech a soudcích výslovně neuvádí, že rozhodnutí o výběru podléhají soudnímu přezkumu, ale v praxi tomu tak je, neboť v současné době probíhá u Městského soudu v Praze meritorní projednávání jednoho případu námitky proti písemné části výběrové zkoušky, která se konala v listopadu 2022.

38. Skupina GRECO vítá, že vstoupila v platnost novela zákona o soudech a soudcích, kterou ve své předchozí zprávě hodnotila kladně. První část doporučení lze nyní hodnotit jako plně splněnou. Pokud jde o druhou část, vítá, že výběrové řízení na soudce a předsedy soudů stanoví, že každý člen výběrové komise musí písemně odůvodnit známku, kterou každému kandidátovi udělil. Proti takovým rozhodnutím je možné podat i soudní odvolání, neboť takový případ je v současné době projednáván soudem. Druhá část doporučení je tedy rovněž splněna.

39. Skupina GRECO dospěla k závěru, že doporučení vi bylo splněno uspokojivě.

Doporučení vii

40. *Skupina GRECO doporučuje (i) přijmout profesní etický kodex pro všechny soudce doplněný vysvětlujícími poznámkami a/nebo praktickými příklady včetně doporučení pro řešení střetu zájmů a souvisejících otázek (např. v souvislosti s dary, vedlejšími činnostmi, kontakty s třetími stranami/mlčenlivostí atd.), který bude účinně předložen všem soudcům a bude snadno dostupný veřejnosti; (ii) aby byl takový etický kodex doplněn o praktická opatření pro jeho implementaci včetně důvěrných konzultací a školení určených pro profesionální soudce i přísedící.*

41. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení bylo částečně splněno ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení. Uvítalo nový etický kodex a vytvoření nástrojů pro školení v oblasti soudcovské etiky. Nový kodex však nebyl aplikovatelný na všechny soudce, neboť ne všechny soudní rady jej schválily. Skupina GRECO rovněž vyjádřila nesouhlas s nezávaznou povahou kodexu a s absencí mechanismu dohledu a prosazování. Ustanovení kodexu navíc neobsahovala pravidla týkající se některých oblastí (např. vedlejší činnosti, kontakty se třetími stranami) a skupině GRECO nebyla poskytnuta praktická příručka, která je údajně součástí kodexu. První prvek

doporučení byl tedy proveden pouze částečně. Pokud jde o druhý prvek, skupina GRECO konstatovala, že nebylo poskytnuto žádné školení soudců o novém kodexu a jeho uplatňování v praxi a že role důvěrného poradenství byla zřejmě ponechána na Etickém soudu Unie soudců, který byl v hodnotící zprávě kritizován za nedostatečnou poradní roli. Tento prvek proto zůstal nezaveden.

42. Orgány České republiky uvádějí, že k tomuto doporučení nejsou žádné nové informace.

43. Skupina GRECO došla k závěru, že doporučení vii zůstává částečně splněno.

Doporučení ix

44. *Skupina GRECO doporučuje přijmout úpravu, která umožní soudcům podat odvolání proti kárným rozhodnutím, včetně rozhodnutí o odvolání z funkce.*

45. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení bylo částečně provedeno ve Druhé průběžné zprávě o dodržování právních předpisů, neboť v Parlamentu se projednávaly pozměňovací návrhy, jejichž cílem bylo umožnit soudcům odvolat se proti kárným rozhodnutím k soudu.

46. České orgány nyní vysvětlují, že dříve zmíněné pozměňovací návrhy byly v době rozpuštění Poslanecké sněmovny po volbách v říjnu 2021 ve druhém čtení. Proces je nyní třeba zahájit znovu a návrh by měl být předložen vládě.

47. Skupina GRECO bere poskytnuté informace na vědomí. Vzhledem k tomu, že proces vedoucí k přijetí změn musí být na úrovni vlády zahájen znovu, nemůže již toto doporučení považovat za částečně splněné. Skupina GRECO vyzývá české orgány, aby v této věci postupovaly urychleně.

48. Skupina GRECO dospěla k závěru, že doporučení ix nebylo splněno.

Prevence korupce ve vztahu ke státním zástupcům

Doporučení x

49. *Skupina GRECO doporučuje přijmout podrobnější úpravu výběru a kariérního postupu státních zástupců za účelem nastavení jednotných transparentních postupů, díky nimž se bude rozhodování zakládat na přesných, objektivních a jednotných kritériích, zejména zásluh; (ii) zajistit, aby veškerá rozhodnutí v rámci těchto postupů byla odůvodněná a aby bylo možné se proti nim odvolat k soudu.*

50. Připomíná se, že toto doporučení bylo částečně splněno. V průběžné zprávě o plnění doporučení skupina GRECO uvítala, že vstoupila v platnost dohoda o výběru a kariérním postupu státních zástupců mezi ministerstvem spravedlnosti a jednotlivými státními zastupitelstvími. Vyjádřila však politování nad tím, že nebyla řešena možnost odvolání se k soudu proti rozhodnutí o přijetí/povýšení. Skupina GRECO rovněž zdůraznila, že nová pravidla by měla být nejlépe uzákoněna. Ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení nebyl zaznamenán žádný další vývoj, zejména pokud jde o návrh novely zákona o státním zastupitelství.

51. Orgány nyní uvádějí, že vzhledem k neexistenci zvláštního postupu pro výběr státních zástupců stanoveného v zákoně o státním zastupitelství se tato záležitost v praxi stále řídí výše uvedenou dohodou. Legislativní proces návrhu reformy zákona o státním zastupitelství, který Ministerstvo spravedlnosti předložilo v červnu 2019, nebyl dokončen.

52. Dne 25. října 2022 byl do meziresortního připomínkového řízení předložen návrh novely zákona o státním zastupitelství. Podle českých orgánů tyto změny zavádějí jasnější pravidla pro jmenování a odvolávání vedoucích státních zástupců a délku jejich funkčního období. Právní úprava postupu při jmenování a odvolávání vedoucích státních zástupců by měla eliminovat riziko nepřípustného politického ovlivňování či nátlaku na činnost a fungování státního zastupitelství. V souladu s tím by mohli být okresní, krajští a vrchní státní zástupci odvoláváni pouze v kárném řízení. Návrh bude rovněž obsahovat konkrétní důvody pro odvolání nejvyššího státního zástupce.

53. Skupina GRECO bere na vědomí plán vlády na změnu zákona o státním zastupitelství a těší se na posouzení jeho obsahu, až bude k dispozici.

54. Skupina GRECO dospěla k závěru, že doporučení x zůstává částečně splněno.

Doporučení xi

55. *Skupina GRECO doporučuje reformovat postupy jmenování a odvolávání nejvyššího státního zástupce a dalších vedoucích státních zástupců, a to hlavně prostřednictvím těchto kroků: (i) veškerá rozhodnutí v rámci těchto postupů jsou zdůvodňována, založena na jasných a objektivních kritériích a je možnost se proti nim odvolat k soudu; (ii) rozhodnutí o jmenování vycházejí z povinného a transparentního výběrového řízení; a (iii) odvolání je možné pouze v kontextu kárného řízení*

56. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení nebylo ve druhé průběžné zprávě o plnění doporučení provedeno. V té době se připravoval návrh zákona o státním zastupitelství, který se měl rovněž zabývat obavami, z nichž toto doporučení vychází, ale byl v rané fázi přípravy. Dohoda mezi Ministerstvem spravedlnosti a státními zastupitelstvími neřešila pravidla pro odvolání státních zástupců z funkce a nezavedla možnost odvolat se k soudu proti rozhodnutí o přijetí/povýšení. V poslední zprávě o plnění doporučení Skupina GRECO vyzvala české orgány, aby s ohledem na výměnu nejvyššího státního zástupce v červenci 2021 v řízení, které postrádalo požadovanou míru transparentnosti, přistoupily k přijetí nových právních předpisů.

57. Orgány ČR znovu odkazují na dohodu mezi Ministerstvem spravedlnosti a státními zastupitelstvími a na výše uvedený plán nové vlády zavést novelu zákona o státním zastupitelství (viz bod 52).

58. Skupina GRECO bere poskytnuté informace na vědomí. Připomíná, že již ve svých předchozích zprávách uvedla, že dohoda mezi Ministerstvem spravedlnosti a státními zastupitelstvími neodpovídá obavám uvedeným v doporučení. Vítá plán nové vlády připravit novou novelu zákona o státním zastupitelství, ale na závěr, že doporučení bylo, byť jen částečně, splněno, je v tomto procesu příliš brzy. Skupina GRECO znovu vyzývá české orgány, aby v této reformě rozhodně pokračovaly.

59. Skupina GRECO dospěla k závěru, že doporučení xi zůstává nesplněno.

Doporučení xiii

60. *GRECO doporučuje přijmout přísnější právní úpravu vedlejších činností státních zástupců včetně zavedení požadavku na jejich hlášení a přiměřeného dohledu dodržování stávajících omezení v oblasti vykonávání těchto činností.*

61. Připomínáme, že toto doporučení bylo částečně provedeno ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení, neboť byly přijaty změny zákona o střetu zájmů, které zavedly povinná roční prohlášení, a to i v souvislosti s vedlejšími činnostmi. Podrobnější pravidla pro podávání zpráv nebyla přijata a do nově přijatého etického kodexu nebylo zahrnuto žádné ustanovení o podávání zpráv o vedlejších činnostech.

62. České orgány neuvádějí žádné nové informace, pokud jde o toto doporučení. Opakují, že podrobnější úprava výkonu vedlejší činnosti státními zástupci je součástí výše uvedené novely zákona o státním zastupitelství, která čeká na projednání vládou.

63. Skupina GRECO uzavírá, že doporučení xiii zůstává částečně splněno.

Doporučení xiv

64. *Skupina GRECO doporučuje přijmout úpravu, která umožní státním zástupcům podat odvolání k soudu proti kárným rozhodnutím.*

65. Skupina GRECO připomíná, že toto doporučení bylo částečně provedeno ve Druhé průběžné zprávě o plnění doporučení. Skupina GRECO konstatovala, že v Parlamentu byly projednávány návrhy změn, které by umožnily státním zástupcům odvolat se proti kárným rozhodnutím k soudu, což představuje mírný krok směrem k nové právní úpravě v tomto ohledu.

66. České orgány nyní uvádějí, že výše uvedené pozměňovací návrhy nebyly přijaty, neboť se nacházely pouze ve druhém čtení v Parlamentu, když byla Poslanecká sněmovna po volbách v říjnu 2021 rozpuštěna. Proces je proto třeba zahájit znovu a návrh změn musí předložit vláda.

67. Skupina GRECO konstatuje, že návrhy změn, na jejichž základě bylo toto doporučení v předchozí zprávě vyhodnoceno jako částečně provedené, nebyly přijaty a že legislativní proces musí být znovu zahájen za současné vlády. Za těchto okolností již doporučení není ani částečně plněno.

68. Skupina GRECO dospěla k závěru, že doporučení xiv nebylo splněno.

III. ZÁVĚRY

69. **Vzhledem k výše uvedenému dospěla Skupina GRECO k závěru, že Česká republika uspokojivě splnila nebo splnila uspokojivým způsobem pouze tři ze čtrnácti doporučení obsažených v Hodnotící zprávě čtvrtého kola.** Pět doporučení bylo splněno částečně a šest doporučení nebylo splněno.

70. Konkrétně doporučení vi, viii a xii byla splněna uspokojivě, doporučení iv, v, vii, x a xiii byla splněna částečně a doporučení i, ii, iii, ix, xi a xiv nebyla splněna.

71. Pokud jde o členy parlamentu, nedošlo k žádnému pokroku. Nová předsedkyně Poslanecké sněmovny prohlásila, že má v úmyslu připravit nový etický kodex

poslance, ale zatím se tak nestalo. Nebyla přijata žádná konkrétní opatření, pokud jde o transparentnost legislativního procesu, stále neexistují příslušná pravidla týkající se darů a jiných výhod pro poslance a stále nejsou zavedeny přiměřené, účinné a odrazující sankce za porušení ustanovení o požadavcích na prohlášení. Skupina GRECO rovněž zaznamenala znepokojivý trend zužování rozsahu prohlášení a přístupu k nim.

72. Pokud jde o soudce, skupina GRECO uvítala, že vstoupily v platnost změny zákona o soudech a soudcích, které posilují transparentnost a objektivitu přijímání a povyšování soudců a předsedů soudů. Nedošlo k žádnému pokroku v tom, aby se etický kodex vztahoval na všechny soudce, a v rozvoji doplňkového poradenství a školení. Parlamentní volby v říjnu 2021 vedly k tomu, že nebyl dokončen proces vedoucí k přijetí legislativních změn zavádějících možnost soudců napadnout kárná rozhodnutí u soudu, a tento proces musí být znovu zahájen.

73. Pokud jde o státní zástupce, závisí provedení všech doporučení na změnách zákona o státním zastupitelství, které v době konání voleb v roce 2021 čekaly na projednání v parlamentu. Stejně jako v případě legislativních změn týkajících se soudců musí být nyní tento proces zahájen znovu.

74. Z toho vyplývá, že celkově je úroveň provádění doporučení skupiny GRECO velmi nízká a je zklamáním. Zjištění uvedená v této zprávě ve skutečnosti ukazují nižší úroveň plnění než v předchozí zprávě. Skupina GRECO naléhavě vyzývá orgány, aby přijaly rozhodná opatření k výraznému zlepšení situace.

75. Vzhledem k výše uvedenému dospěla skupina GRECO k závěru, že současná nízká úroveň plnění doporučení je opět "globálně neuspokojivá" ve smyslu revidovaného pravidla 31, odstavce 8.3 jednacího řádu. Skupina GRECO se proto rozhodla uplatnit čl. 32 odst. 2 písm. i) týkající se členů, u nichž bylo zjištěno, že neplní doporučení obsažená ve zprávě o vzájemném hodnocení, a žádá vedoucí delegace České republiky, aby co nejdříve, nejpozději však do 31. března 2024, předložila zprávu o pokroku při plnění doporučení i až v, vii, ix až xi, xiii a xiv.

76. V souladu s čl. 32 odst. 2 pododstavcem ii b) vyzývá Skupina GRECO předsedkyni Statutárního výboru, aby zaslala dopis stálému zástupci České republiky při Radě Evropy, v němž ho upozorní na neplnění příslušných doporučení.

77. Závěrem skupina GRECO vyzývá orgány České republiky, aby co nejdříve povolily zveřejnění zprávy, přeložily ji do národního jazyka a tento překlad zveřejnily.